

ÅRSMELDING 2012

“IN A VERY **PRAGMATIC** WAY, EUROPE’S FOUNDING FATHERS CREATED SOMETHING **IRREVERSIBLE**”

- Interview with president Herman Van Rompuy by Simen Ekern

INNHOLD

DIREKTØREN HAR ORDET	4
TEMPORÆRE UTSTILLINGER	5
FASTE UTSTILLINGER	9
PROGRAM	10
SPONSORER	12
UNDERVISINGSOPPLEGG	13
TALLENES TALE	14
STYRETS ÅRSBERETNING	
Resultatregnskap	16
Balanse	17
Kontantstrømoppstillinger	18
Noteopplysninger	18
Årsberetning	20
Ansatte	22
Revisors beretning	24

Foto: Sara Johannessen / Nobels Fredssenter

Foto: Margit Selsjord / Nobels Fredssenter

2012 VAR ET MEGET GODT ÅR FOR NOBELS FREDSSENTER

Utstillinger som inspirerer og begeistrer, undervisningsopplegg som engasjerer, et godt sideprogram, nærmere 200 000 besøkende, økning i butikkomsetningen og stabil økonomi – kan man ønske mer?

Det er i alle fall et godt grunnlag for å ta fatt på nye oppgaver og på den videre utviklingen av Fredssenteret.

Men Nobels Fredssenter ville ikke ha nådd sine ambisiøse mål uten en helhjertet og bevisst innsats fra hver og en som jobber her. Ønsket om å yte sitt beste, glede og respekt over oppgaven vi er satt til å gjøre, og respekt for hverandre, bidrar til suksessen vi nå opplever. Tusen takk til alle for akkurat det, jeg håper vi skal klare å føre denne energien videre også i de kommende årene.

En stor takk også til våre mange og gode samarbeidspartnere og til våre trofaste og entusiastiske sponsorer.

2011 var et alvorlig år for Norge. Nobels Fredssenter var ikke direkte berørt, men ble oppsøkt av mange i dagene rundt 22. juli. Da det ble holdt minnemarkering på Rådhusplassen 25. juli, tok vi del i alvoret. For alle våre ansatte som var på jobb ble denne dagen den viktigste dagen noensinne.

Vi vil arbeide videre for å være et sted med mening for våre besøkende, vi skal la fredsprisvinnernes idealer bli synlige og tilgjengelige, slik at vi kommer nærmere vår visjon: Vi skal bidra til fred.

Bente Erichsen, *direktør*

Foto: Johannes Grønseth / Nobels Fredssenter

UTSTILLINGER

Nobels Fredssenter presenterer fredsprisvinnerne og deres arbeid, Alfred Nobel, samt problemstillinger knyttet til krig, fred og konfliktløsning, gjennom utstillinger, filmer, seminarer og konferanser.

Nobels Fredssenter ligger på Rådhusplassen i Oslo, i det gamle Vestbanebygget. Et omfattende utstillings- og aktivitetsprogram bidro til det høyest antall besøkende siden åpningen i 2005, med totalt 201 616 besøkende. De fleste store arrangementer overføres direkte på nett, og når dermed ut til et enda bredere publikum. Utstillingene og programtilbudet har gjennomgående fått svært gode anmeldelser og bred omtale i norsk og internasjonal presse.

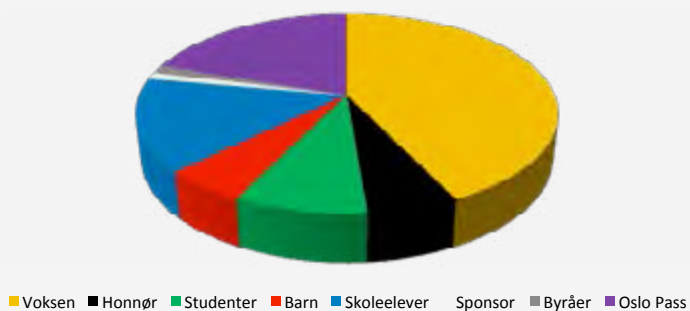
Det har vært 873 skolegruppebesøk og 715 omvisninger for voksne, totalt 1 588 omvisninger og undervisningsopplegg. Museumsbutikken og restaurant Alfred er også med på å dra besøkende til senteret.

Stiftelsen Fritt Ord har bidratt til flere satsinger, og Utenriksdepartementet har vært en aktiv samarbeidspartner om seminarer og har delfinansiert utstillinger. Nobels Fredssenters hovedsponsorer og samarbeidspartnere er Hydro, Telenor Group, Orkla, ABB og Norges Fotballforbund.

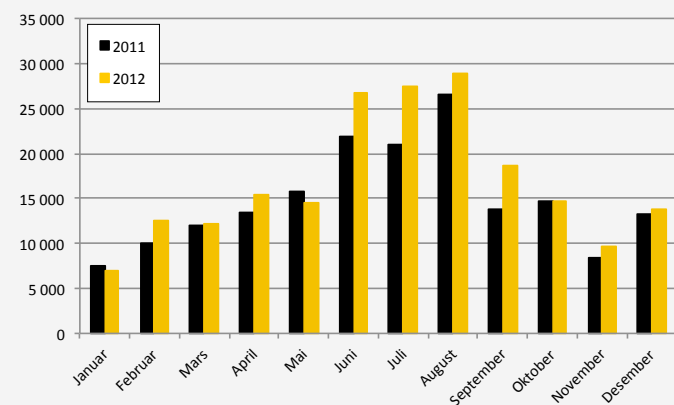
Totalt antall besøkende i 2012 var 201 616, en økning på 13 prosent. Av disse løste 118 763 billetter, herav 53 754 voksne, 6 482 barn, 17 853 skoleelever, 10 155 studenter og 6 992 honnør. I tillegg kom 23 527 personer med Oslo Pass. Antall barn økte med 18 prosent, studenter med 34 prosent, honnør med hele 49 prosent og antall voksne har økt med 7 prosent. Besøkende med Oslo Pass økte med 2 prosent.

Publikum fordelt på målgrupper 2012

Løste billetter per måned 2011-2012

PROGRAM

Nobels Fredssenter er et levende hus med mange aktiviteter utenom utstillingene. Et utdrag av åpne dager, seminarer, debatter og konserter finner du her. Alle aktiviteter kan du lese om på side x.

22. januar Kammerkonsert i Transit

Musikere fra Oslo-Filharmonien spilte kammerkonsert på utstillingens siste visningsdag. Skuespiller Ane Dahl Torp leste utdrag fra Fridtjof Nansens egne tekster.

10.–11. februar 24 timer i Afghanistan

Utstillingsåpning for *I Afghanistan*. I et stort 24-timersarrangement, løftet vi fram et bredt spekter av livet i Afghanistan. *Afghanistan for dummies*, mini-foredrag, kunstnersamtaler, filmvisninger, te-telt, afghansk drageflyving, hennatatovering, blodgiverregistrering, omvisninger dag og natt, gullkronelaging, eventyr og førstehjelpskurs for barn. Hele 3 950 personer besøkte oss i løpet av 24 timer.

22. april Turist i egen by

Nobels Fredssenter hadde stand på Oslo Rådhus, samt gratis adgang og omvisninger i utstillingene hele dagen.

4. juni Radicalisation and the Internet

Seminar om radikalisering og internett i samarbeid med Teknologirådet. Hovedtaler var Dr. Peter Neumann, direktør ved ICSR King's College i London.

9. juni Åpen Dag – Nobels Fredssenter sju år!

Dagen ble markert med gratis adgang, aktiviteter for barn, ekstra omvisninger og tilbud i butikken.

16. juni Folkefest for Aung San Suu Kyi

Folkefesten ble arrangert av Nobels Fredssenter, Oslosenteret for fred og menneskerettigheter, Den norske Burmakomité, og Amnesty International og støttet av en rekke organisasjoner. Aung San Suu Kyi var hovedtaler, det var andre appellanter og en rekke artister, som Bigbang, Thom Hell, Ole Edvard Antonsen, Sølvguttene, Keystone State Boychoir og Guro von Germeten. 12.000 publikummere møtte fram på Rådhusplassen, og 5 620 personer så arrangementet gjennom live-streaming på nett.

Eksilburmeseres møte med Aung San Suu Kyi

Rett før Folkefesten fikk den burmesiske befolkningen i Norge og tilreisende burmeserne møte Aung San Suu Kyi i Nobels Fredssenters lokaler. Hele 600 mennesker møtte fram.

14. september Kulturnatt

Kvelden ble gjennomført med gratis inngang, ekstra omvisninger og tilbud i butikken. Publikum fikk en forsmak på utstillingen *Blikk på Gandhi* med miniforedrag og demonstrasjon av installasjonen *Saltmarsjen*.

21.–22. september Utstillingsåpning Blikk på Gandhi

Utstillingsåpning med stort program på kvelden og familieaktiviteter dagen etter. Åpningstale ved Kaci Kullmann Five. Storfilmene *Gandhi* ble vist på utekino i Alfreds Hage. Noen av familieaktiviteter var høytlesing, Bollywood-dansekurs, fredsbrev, veving og kle deg ut som en mini-Gandhi!

29. september Hvem tildeles Nobels fredspris 2012?

Seminar der direktør Kristian Berg Harpviken (Prio) spekulerte. Publikum ble invitert til å spekulere gjennom sosiale medier og e-post.

10. oktober Refleks – utenrikspolitisk ordskifte. Kan Norge skape fred? Fremtidens diplomati

Med støtte fra Utenriksdepartementet ble to *Refleks*-seminarer gjennomført høsten 2012. På det første møtet deltok UD's statssekretær Gry Larsen, direktør på PRIO Kristian Berg

Harpviken, forskningssjef på NUPI Ole Jacob Sending og medlem i Stortingets utenriks- og forsvarskomite for FrP, Morten Høglund. Moderator var Simen Ekern. Seminaret ble streamet direkte.

12. oktober Annonsering av fredsprisen for 2012

Annonseringen fra Nobelinstituttet ble overført direkte i Ærestunnelen, og er åpen for publikum. 144 fotballungdommer fra ulike land var med på undervisningsopplegg denne dagen.

13. oktober Åpen Dag

Gratis inngang, ekstra omvisninger og foredrag om EU som fredsprisvinner ved Thorbjørn Jagland. Avduking av årets Nobeldiplom. Medlemmer i Barnas Fredsklubb fikk undervisning om fredsprisvinnerne og var Fredssenterets "junioreksperter".

21. oktober TV-aksjonen

TV-aksjonen 2012 gikk til Amnesty. Innsamlingsbøsser var satt ut, og alle billettinntektene denne dagen gikk rett til TV-aksjonen.

29. oktober Selv om de fengsler oss har vi ikke tapt...

I et samarbeid med Oslo World Music Festival 2012 arrangerte P.E.N. Norge, Amnesty International og Nobels Fredssenter et seminar om kunst som

politisk ytring og ytringsfrihet i Russland. Temaet var: Hva skjer i Russland? Er landet i ferd med å få en ny, autoritær statsideologi med kirken i partiets sted? I panelet satt Pussy Riot-medlem Yozh, Alexander Cheparukhin, Ksenia Sobchack, Ilya Yashin, Artemy Troitsky. John Peder Egenæs fra Amnesty deltok også. Peter Normann Waage var moderator.

5. november Hotshots og nye funn. Hvordan omdanne erfaringer og kunnskap til publikumsutvikling i praksis?

Et publikumsutviklingsseminar i samarbeid med Norsk Publikumsutvikling. Damien Whitmore fra Victoria and Albert Museum i London, og Nina Simon fra Santa Cruz Museum i USA innledet. Undersøkelsen *Oslo-folk vil, men får det ikke til!* ble presentert, på oppdrag for Nobels Fredssenter. I panelet satt teatersjef Erik Ulfshøy (Det Norske Teatret), operasjef Per Boye Hansen (Den Norske Opera), PR-sjef Jonas Prangerød (Øyafestivalen) og utstillingssjef Liv Astrid Sverdrup (Nobels Fredssenter). Moderator: Direktør Ingrid E. Handeland (Norsk publikumsutvikling).

29. november Refleks – utenrikspolitisk ordsifte. Norway – cold, peaceful and boring?

I debatten om Norges internasjonale omdømme utfordret den britiske omdømmeeeksperten, Wally Olins, panelet og publikum om merkevaren Norge. I panelet satt også utenriksminister Espen Barth Eide, professor Janne Haaland Matlary fra Universitetet i Oslo, og Elisabeth Grieg, styreleder i Grieg Star. Moderator var Kristoffer Rønneberg. Seminaret ble streamet direkte.

10. desember Redd Barnas fredsprisfest

Også i år var Redd Barnas fredsprisfest inne på Nobels Fredssenter. 270 barn fikk møte fredsprisvinnerne! Festen ble streamet direkte, og store deler ble sendt på NRK og TV2.

Overføring av utdelingen for publikum

Seremonien i Oslo rådhus ble overført på storskjerm. Dette var et svært vellykket arrangement med mange publikummere.

TRANSIT

Den egenproduserte utstillingen Transit om den norske fredsprisvinneren Fridtjof Nansen og situasjoner for flyktninger i dag, stod fram til 22. januar.

I AFGHANISTAN

Fra 10. februar til 2. september ble utstillingen I Afghanistan vist. De prisbelønte fotografene Tim Hetherington og Lynsey Addario stilte for første gang ut sammen, han om amerikanske soldater på en militær utpost, hun om afghanske kvinners situasjon. Utstillingen viste også seks korte videodokumentarer fra Kabul, og det ble laget en liten utstilling kalt Håp, med bilder tatt av afghanske barn med engangskamera.

MOTHER DEMOCRACY

I anledning Aung San Suu Kyis historiske Nobelforedrag 16.juni, åpnet utstillingen Mother Democracy, en hyllest til fredsprisvinneren og en feiring av den siste tids positive utvikling i Burma. Nobels Fredssenter og andre organisasjoner en stor folkefest på Rådhusplassen med 12.000 publikummere.

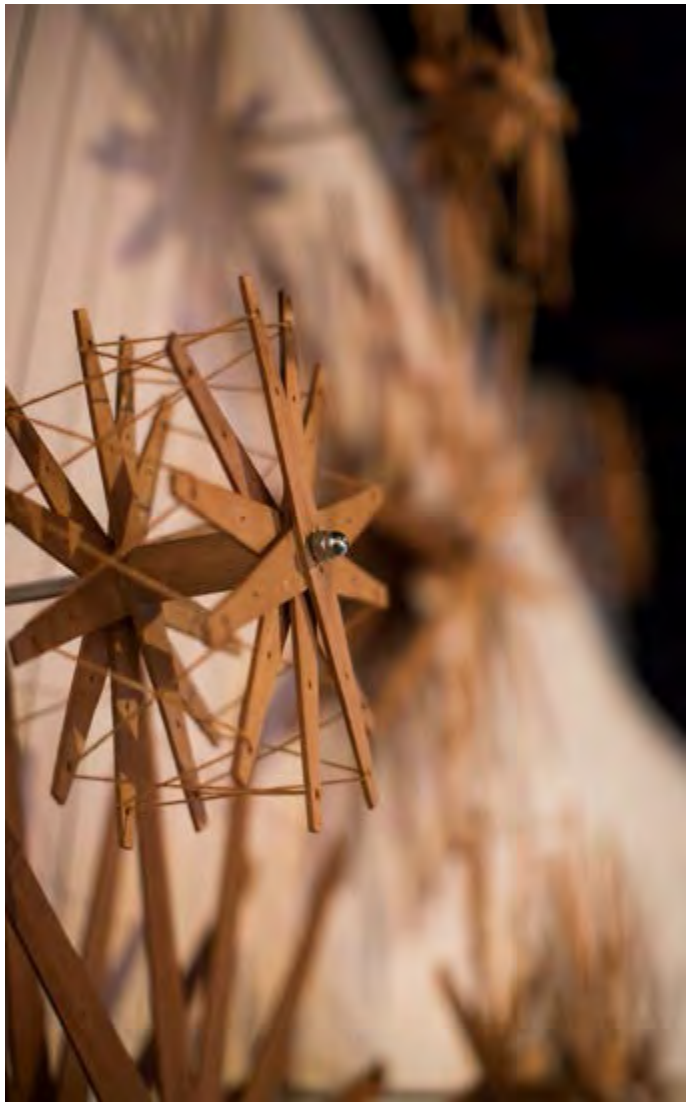

BLIKK PÅ GANDHI

Storsatsingen Blikk på Gandhi åpnet 21. september, og besto av to deler: Den egenproduserte Gandhis ABC om Gandhis liv og arbeid, og fotoserien I India av mesterfotografen Henri Cartier-Bresson.

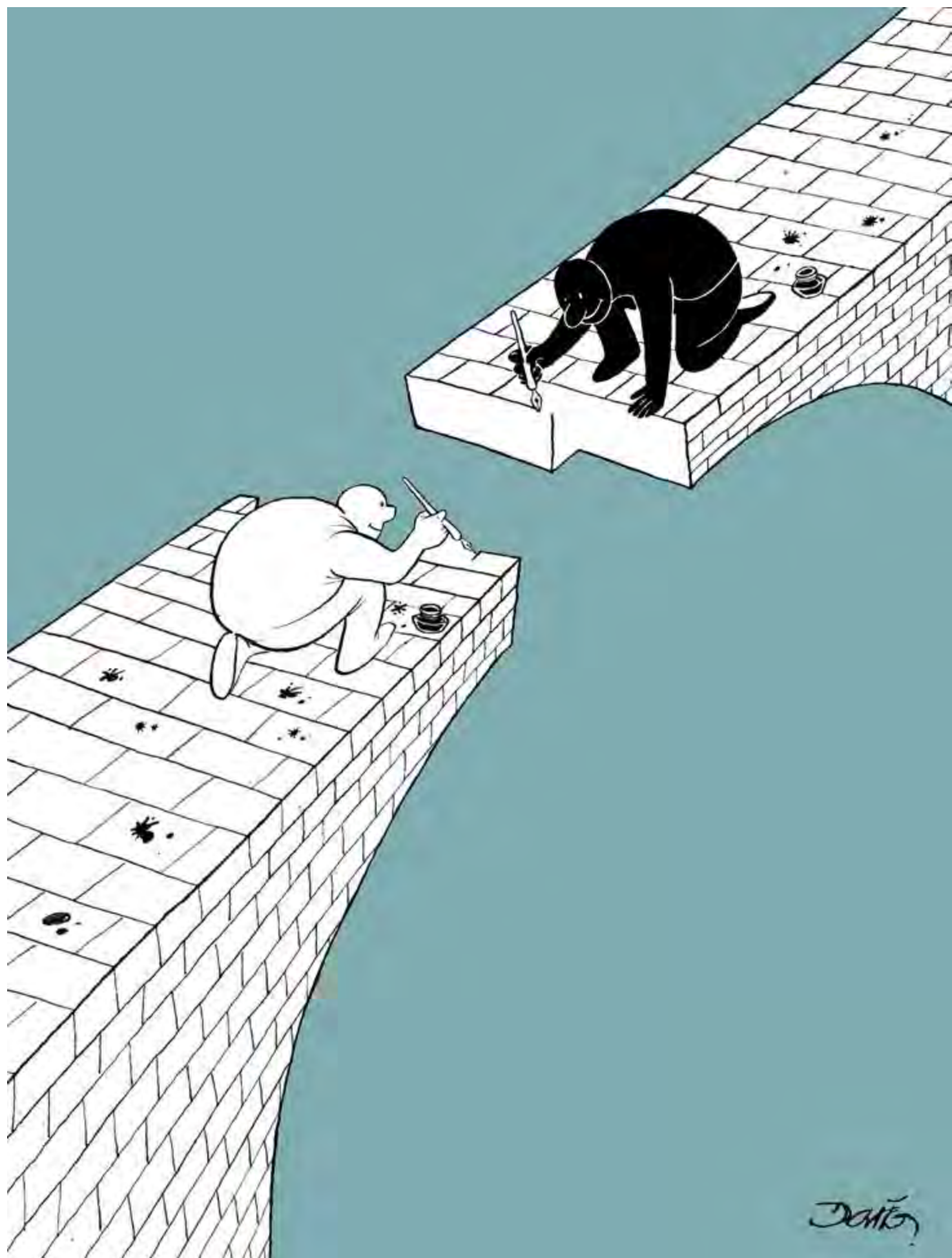

CARTOONS IN CONFLICT

22.oktober åpnet utstillingen Cartoons in Conflict med karikaturtegninger som middel til dialog. Organisasjonen The Parents Circle Family Forum står bak utstillingen, som har vært vist verden over.

SHEROES

Fredsprisvinnerutstillingen 2011, SHEROES om Ellen Johnson Sirleaf, Leymah Gbowee og Tawakkul Karman ble vist fram til 28. november.

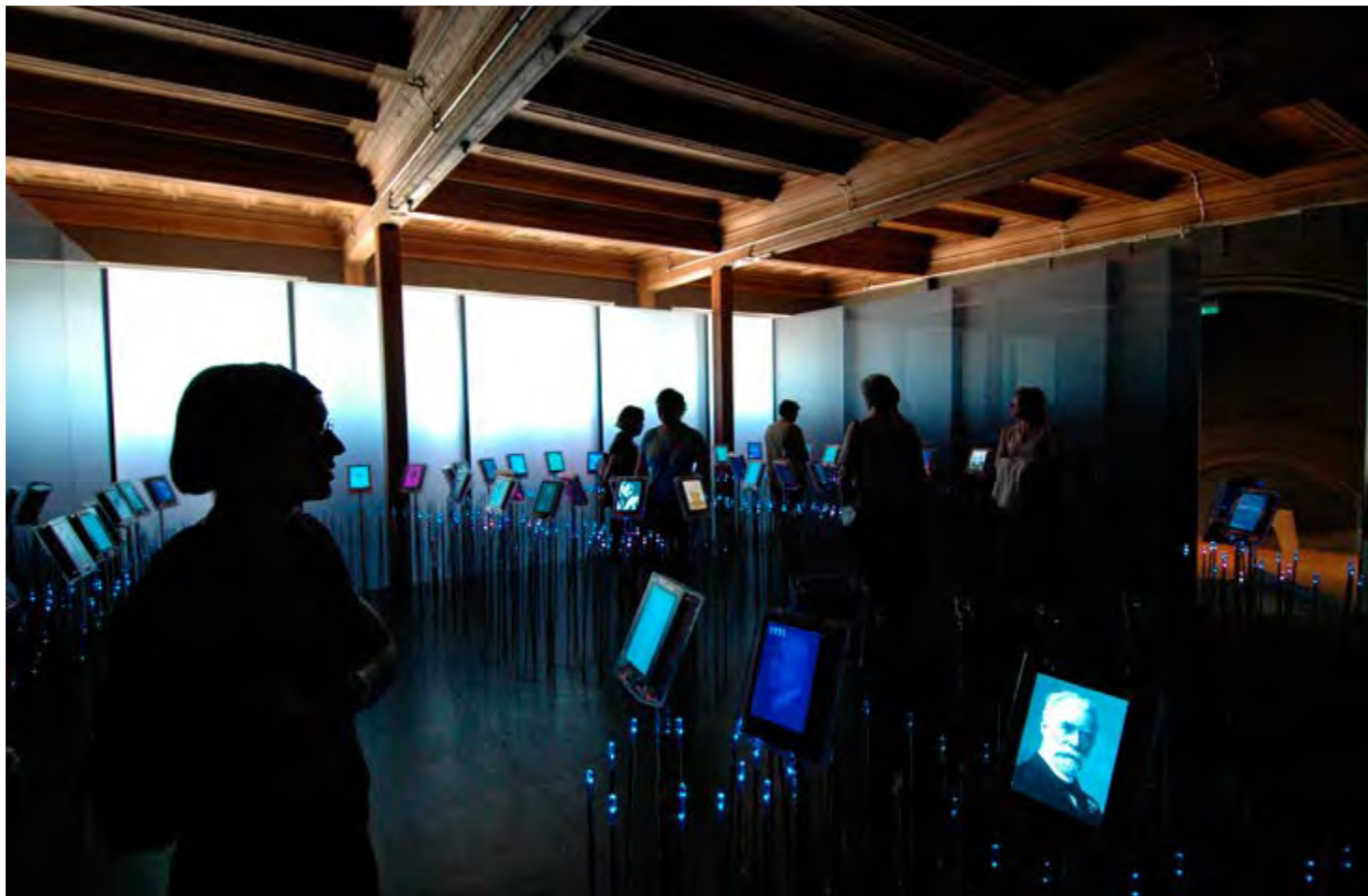
EUROPA FRA KRIG TIL FRED

Fredsprisvinnerutstillingen 2012, Europa fra krig til fred, om hvordan EU har bidratt til å sikre fred i Europa, ble åpnet av presidentene for Europakommisjonen og Europaparlamentet, José Manuel Barroso og Martin Schulz 11. desember. Alle fredsprisvinnerutstillingene er egenproduserte.

FASTE UTSTILLINGER

Nobels Hage

I stemningsfulle omgivelser presenteres alle fredsprisvinnerne. Hver av skjermene viser et portrett av en fredsprisvinner og forteller kort om vinneren og det arbeidet som ga ham eller henne fredsprisen.

Nobels Hage omtales gjerne som «hjertet i Nobels Fredssenter». Her kan du finne favoritter blant fredsprisvinnerne, gjenoppdage vinnere, eller oppdage fredsprisvinnere som kanskje er gått i glemmeboka.

Ærestunnelen

I den gullfargede tunnelen i Fredssenterets første etasje går en film om siste års fredsprisvinner. Denne filmen vises fra annonseringen i oktober fram til ny fredspris annonseres ett år senere. I en monter i veggen finnes fredsprismedaljen til Christian Lous Lange fra 1921. Fredsprismedaljen er utformet av Gustav Vigeland og har inskripsjonen «Pro pace et fraternitate gentium» / «For fred og brorskap mellom mennesker».

Nobelkammeret

I *Nobelkammeret* er den magiske boken om Alfred Nobels liv. Her gjøres hans opplevelser og oppfinnelser levende. Boken er i seg selv eventyrlig, og gir en leseropplevelse helt utenom det vanlige. Da Alfred Nobel døde 10. desember 1896 var han en av Europas rikste ungarer, og i sitt testamente innstiftet han Nobelprisene som skulle deles ut til den eller de som hadde tjent menneskeheten best det siste året. Nobels fredspris er den mest kjente av prisene.

Veggavisen

I Veggavisen er det bilder, tekster, videoklipp og animasjoner om fredsprisvinnernes liv og arbeid. På fem store skjermer kan besøkende navigere seg frem til fakta om Nobels fredspris, fredsprisvinnerne og Nobelsystemet. Mer enn 2 800 artikler, 1 500 bilder og et hundretalls videoer og animasjoner kan hentes fram. Her finnes blant annet utdrag fra den berømte talen «I have a dream» av Martin Luther King jr., bakgrunn om hvorfor Liu Xiaobo fikk fredsprisen, og hvordan Nobelsystemet fungerer.

Høsten 2011 ble innholdet i *Nobels Hage* og *Veggavisen* gjennomgått og oppdatert med hensyn til så vel fotografier som de 3 000 utstillingstekstene. Innholdet i de faste installasjonene ble lagt over på en ny digital plattform, som vil forenkle drift, tilgang til materialet for ansatte og ytterligere oppdateringer.

Som vanlig ved hver annonsering av ny fredsprisvinner ble innholdet i de faste installasjonene *Nobels Hage*, *Veggavisen* og *Ærestunnellen* oppdatert i oktober 2011.

SPONSORER

TAKK TIL VÅRE SPONSORER

Nobels Fredssenters fire hovedsponsorer Hydro, Telenor, Orkla og ABB er aktive støttespillere til både utstillinger og arrangement på senteret, og er viktige for å kunne opprettholde et bredt tilbud til publikum.

Telenor fornyet i 2011 sin avtale til ut 2014.

Nobels Fredssenter ble for andre år på rad nominert til Årets sponsorobjekt av Sponsor- og Eventforeningen.

Kort informasjon om hver av de fire sponsorene per 31. desember:

Hydro er en global leverandør av aluminium med virksomhet i hele verdikjeden fra utvinning av råstoffet bauxitt til framstilling av valsede og

ekstruderte aluminiumprodukter og byggsystemer. Selskapet har over 23 000 ansatte i mer enn 40 land, vel 4 000 av dem i Norge. Med utgangspunkt i mer enn 100 års produksjon av fornybar energi, teknologiutvikling og nyskapende samarbeid tar Hydro sikte på å gi større livskraft til kundene de betjener, og til samfunnet de er en del av.

Telenor er en internasjonal tilbyder av kommunikasjonstjenester innen tele, data og media. Telenor har hovedkontor i Oslo og har mobilvirksomheter i 12 land i Norden, Sentral- og Øst-Europa og Asia. Konsernet er blant verdens største mobiloperatører med mer enn 195 millioner abonnement, en omsetning i 2009 på 107 milliarder kroner (inkludert Kyivstar) og mer enn 34 000 ansatte.

Orkla har virksomhet innen merkevarer, aluminiumsløsninger og finansielle investeringer. Konsernets omsetning er på 57 milliarder kr og antall ansatte er 30 000 i over 40 land. Orkla har organisert sin virksomhet i de to forretningsområdene Orkla Brands (blant annet Lilleborg, Stabburet, Nidar, Kims, Sætre) og Sapa, samt Investments.

ABB er et ledende selskap innen kraft- og automasjonsteknologi, som gjør det mulig for kundene å øke produktiviteten samtidig som man reduserer miljøpåvirkningen. ABB i Norge har over 2 000 ansatte. Selskapet er en del av den internasjonale ABB-gruppen med rundt 124 000 ansatte i ca. 100 land. Ansvar, respekt og besluttsomhet er viktige elementer i utviklingen av verdier, prestasjoner og lederskap i ABB.

Foto: Charlotte Van Nemark / Nobels Fredssenter

UNDERVISNING

UNDERVISNINGSSOPPLEGG OG PEDAGOGISK TILRETTELEGGING

Totalt 873 skolegrupper deltok på undervisningsopplegg og omvisninger i 2012. Tilbakemeldingene er meget gode, og mange skoler kommer tilbake med *stadig nye klasser*.

Undervisningsopplegg og skoleomvisninger: Hjemmefra tok utgangspunkt i utstillingen Transit og handlet om flyktninger, internt fordrevne og Fridtjof Nansen. Opplegget ble gjennomført for 5.-7. trinn, 8.-10. trinn, videregående trinn og folkehøgskoler.

Sterk uten muskler sprang ut fra utstillingen Blikk på Gandhi og handlet om Mahatma Gandhi, hans ikkevoldelige engasjement og koblingen mellom de små handlingene og de store målene. Opplegget ble gjennomført for 1. – 4. Trinn, 5.-7. trinn, 8.-10. trinn, videregående trinn og folkehøgskoler. Blikk på Gandhi (omvisning) var en egen omvisning i utstillingen med samme navn.

Dialogbasert omvisning i Afghanistan var en omvisning i utstillingen med samme navn. Omvisningen løftet særlig frem kontrastene mellom historiene til afghanske

kvinner og amerikanske soldater i utstillingen og manet til refleksjon omkring tanken om «Krig for fred». Omvisningen ble gjennomført for 8. – 10. trinn, videregående trinn og folkehøgskoler.

Snakk, ikke skyt! – om konfliktløsning, menneskerettigheter og ikkevoldelig kommunikasjon. Opplegget er et fast tilbud og tar utgangspunkt i senterets faste og temporære utstillinger. Det ble gjennomført for 1.-4. trinn, 5.-7. trinn, 8.-10. trinn, videregående skoler og folkehøgskoler.

Skoleomvisning på Nobels Fredssenter var en generell omvisning i senteret der elevene ble oppmuntret til refleksjon og ettertanke gjennom de faste og temporære utstillingene. Omvisningen ble gjennomført for alle trinn.

Menneskerettigheter og fredsprisen – en omvisning på Nobels Fredssenter tok utgangspunkt i den generelle omvisningen for skolene, men la særlig vekt på «menneskerettighetsprisene». For 5-7. trinn, 8.-10. trinn, videregående trinn og folkehøgskoler.

Andre aktiviteter for barn og unge:

Fred begynner med..., en aktivitet for barn mellom 3 og 12 år, stod over fra 2011. Barna fikk oppgaver og kunnskap gjennom åtte poster i de faste og temporære utstillingene.

Fra 30. juni ble *Fred begynner med...* erstattet av *Oppdrag:Fred* en oppgaveløype som kretset rundt spørsmålet «Hvem er verdens viktigste fredsagent?». På veien lærte barna om flere fredsprisvinnere, og fant til slutt ut at verdens viktigste fredsagent, det var dem selv.

Ferieaktiviteter (bibliotek og quiz) ble gjennomført i Verdensrommet i sommer-, høst-, og påskeferie.

Alle barn under 12 år kan få gratis medlemskap i *Barnas Fredsklubb*. Medlemmene inviteres til ulike arrangementer på Nobels Fredssenter. I 2012 fikk medlemmene blant annet være Junioreksperter om fredsprisvinneren, og de fikk åpne barneaktiviteten *Oppdrag:Fred...*

ÅRSBERETNING 2012

Virksomhet

Stiftelsen Nobels Fredssenter er lokalisert på Vestbanen, Brynjulf Bulls plass 1, 0250 Oslo. Styret har i 2012 hatt følgende sammensetning:

Geir Lundestad, direktør, Nobelinstituttet, styreleder

Kaci Kullmann Five, rådgiver, nestleder
Barbro Jonsson, administrativ sjef,
Nobelstiftelsen i Stockholm til oktober 2012

Olov Amelin, direktør, Nobelmuseet,
Stockholm, fra oktober 2012

Olav Aaraas, direktør, Norsk
Folkemuseum

Siri Hatlen, selvstendig næringsdrivende

Nobels Fredssenter skal presentere fredsprisvinnerne og deres arbeid, Alfred Nobel, samt problemstillinger knyttet til krig, fred og konfliktløsning - gjennom utstillinger, filmer, seminarer og konferanser. De viktigste målgruppene er skoleelever, barnefamilier/voksne i Oslo/ Akershus og turister.

Styret er svært godt fornøyd med aktiviteten i 2012. Et omfattende utstillings- og aktivitetsprogram og det høyest antall besøkende siden åpningen i 2005, plasserer Nobels Fredssenter som nr. 7 blant de best besøkte museene i Oslo. Det var totalt 201 616 besøkende, hvorav 118 763 (59 %) løste billetter.

Senteret har hatt en stabil økonomi også i 2012, og likviditeten har vært god. Det arbeides aktivt med å sikre en langsiktig stabil økonomisk situasjon.

Styret takker samtlige ansatte for meget god innsats i 2012.

Styret takker også hovedsponsorer/ samarbeidspartnerne, Hydro, Telenor Group, Orkla, ABB og Norges Fotballforbund for et svært godt

samarbeid, uten dem ville ikke Nobels Fredssenter omfattende virksomhet vært mulig.

Utstillinger

Fredsprisvinnerutstillingen 2011, *SHEROES*, om Ellen Johnson Sirleaf, Leymah Gbowee og Tawakkol Karman ble vist i Galleriet frem til 28. november. En mindre del ble også vist i Ankomsthallen frem til 10. juni. Fotograf Espen Rasmussen hadde møtt og fotografert de tre, samt gjennomført mindre filmintervjuer. Utstillingen ble produsert av Nobels Fredssenter i samarbeid med Espen Rasmussen/ Panos Pictures.

I Toghallen stod utstillingen *Transit* frem til 22. januar. Utstillingen tok utgangspunkt i den norske fredsprisvinneren Fridtjof Nansen og situasjonen for flyktninger i dag. Den biografiske delen om Fridtjof Nansen ble utviklet i samarbeid med historiker Carl Emil Vogt og løftet frem den humanitære Nansen. Utstillingen ble produsert av Nobels Fredssenter i samarbeid med Espen Rasmussen, Panos Pictures, med støtte fra Hewlett Packard Norge og Norad.

Fra 10. februar til 2. september ble utstillingen *I Afghanistan* vist i Toghallen. De prisbelønte fotografene Tim Hetherington og Lynsey Addario stilte for første gang ut bilder sammen, den ene med historier fra hverdagen til amerikanske soldater på en militær utpost, den andre med bilder av afghanske kvinner i et mannsdominert samfunn. Utstillingen viste også seks korte videodokumentarer fra Kabul; modige urbane tenåringsjenter ønsket med dette å endre samfunnet de lever i. I Verdensrommet ble den lille utstillingen *Håp* vist, med foto tatt av afghanske barn. De to utstillingene var et samarbeid med Panos Pictures, Lynsey Addario,

Anders Sømme Hammer, Christopher Næss og de tre jentene fra Kabul, Sahar Fetrat, Sadaf Fetrat og Nargis Azaryun samt Røde Kors/Røde Halvmåne, Olavsfestdagene og Utenriksdepartementet.

I anledning Aung San Suu Kyis Nobelforedrag den 16. juni, åpnet Nobels Fredssenter en mindre utstilling om henne i Ankomsthallen. *Mother Democracy* var en hyllest til fredsprisvinneren og en feiring av den positive utviklingen i Burma. Bildene var tatt av internasjonalt anerkjente fotografer som James Nachtwey, Joachim Ladefoged, Chi Yin, Pietro Masturzo og Soe Than Win. Nobels Fredssenter samarbeidet med Den norske Burmakomiteen og Democratic Voice of Burma for å sikre faglig innhold i utstillingen. Utstillingen var produsert av Nobels Fredssenter og støttet av Utenriksdepartementet.

Utstillingen *Blikk på Gandhi* åpnet 21. september. Utstillingen besto av to deler: Den egenproduserte Gandhis ABC om Gandhis liv og arbeid gjennom tekst, bilder, filmklipp og figurer samt interaktive og digitale installasjoner - og fotoserien *I India* av fotografen Henri Cartier-Bresson. *I India* viste bl.a. poetiske og dramatiske bilder av Gandhis siste timer og hans begravelse. Det ble også produsert en dokumentarfilm om hvorfor Gandhi aldri mottok prisen.

Utstillingen var produsert av Nobels Fredssenter i samarbeid med Magnum Photos, Henri Cartier-Bressons stiftelse og Cristina Carrillo de Albornoz Fisac og støttet av Telenor Group.

I Verdensrommet ble karikaturutstillingen *Cartoons in Conflict* vist fra 22. oktober. Utstillingen ga et humoristisk og annerledes søkelys på Midtøsten-

konflikten. Utstillingen bestod av i alt 40 karikaturtegninger fra 29 tegnere fra 23 ulike land. Utstillingen ble vist i samarbeid med utstillingen Parents Circle Families Forum.

I forbindelse med annonsering av ny fredsprisvinner ble innholdet i de faste installasjonene *Nobels Hage* og *Veggavisen* oppdatert i oktober med innhold om Den europeiske union.

Fredsprisvinnerutstillingen 2012, Europa fra krig til fred ble åpnet av presidentene for Europakommisjonen og Europaparlamentet, José Manuel Barroso og Martin Schulz, den 11. desember. Utstillingen skildrer Europas utvikling fra å være et krigens til et fredens kontinent, og viser hvordan Den europeiske union har bidratt til fred, forsoning, demokrati og menneskerettigheter. Utstillingen viser også intervjuer med de tre presidentene for Det europeiske råd, Europakommisjonen og Europaparlamentet. Utstillingen var produsert av Nobels Fredssenter med støtte av Det norske Myntverket.

I 2012 ble det utviklet et konsept for en minneutstilling ved fredsprisvinneres bortgang. Hver utstilling tilpasses samme format og skal bestå av et stort banner med et portrettfoto av fredsprisvinneren i Ankomsthallen, en mobil utstillingsvegg og et banner med et sitat langs veggen mellom butikken og Ærestunnelen. I tillegg gis besøkende mulighet til å skrive sin hilsen i en digital protokoll som gjøres tilgjengelig både i utstillingen og via NFS' hjemmeside.

Sideprogrammet

Det ble lagt inn store ressurser i aktiviteter rundt åpningen av de to utstillingene *I Afghanistan* og *Blikk på Gandhi*, og begge åpningene fikk meget stor oppslutning. I anledning Aung San Suu Kyis besøk til Oslo var Nobels Fredssenter medarrangør for en stor markering på Rådhusplassen. I samarbeid med Utenriksdepartement planla og gjennomførte Nobels Fredssenter to seminarer i Refleks-serien. Faste aktiviteter knyttet til annonseringen og utdelingen av Nobels fredspris, samt andre faste aktiviteter som har vist seg å ha stor publikumsappell, ble gjennomført også i 2012 (se vedlegg).

Publikum

Totalt antall besøkende i 2012 var 201 616, av disse løste 118 763 billetter, herav 6 652 barn, 17 851 skoleelever, 10 155 studenter og 6 992 honnør. Antall barn har økt med 21 %, studenter med 34

%, honnør med 49 % og antall voksne har økt med 12 %. Totalt har antall løste billetter økt med 13 %.

Det har vært 873 skolegruppebesøk og 715 omvisninger for voksne, totalt 1 588 omvisninger og undervisningsopplegg. Det er ikke mulig å ta i mot flere skolegrupper pr. år.

Styret sier seg meget godt fornøyd med at publikumstallet har økt.

Mangfold og integrering

Gjennom varierte utstillinger og program for øvrig løftet Nobels Fredssenter frem globale problemstillinger. Tilbudet nådde ut til et mangfold av befolkningen, og gav publikum like muligheter til deltagelse, uavhengig av faktorer som sosioøkonomisk, kulturell eller religiøs bakgrunn, eller funksjonsevne. Det beste tiltaket for å jevne ut forskjeller har vært tilbudet om gratis adgang og gratis undervisningsopplegg til alle skoler, samt tilrettelagte omvisninger for spesielle grupper fra f.eks. skoler og asylmottak.

Salg og markedsføring

Nobels Fredssenter har markedsført sine tilbud til alle senterets målgrupper, med særlig fokus på Oslopublikummet. Samarbeidet med Visit Oslo og reiselivsnæringen for øvrig fortsatte i 2012, bl.a. med deltagelse i Visit Oslos publikasjoner, Oslo Pass-ordningen etc. Antall besøkende med Oslo Pass hadde i 2012 en tilfredsstillende økning på 1 %, tatt i betraktning den finansielle situasjonen i Europa og USA.

En større publikumsundersøkelse gjennomført blant over 2000 personer i Oslo/Akershus viste at Nobels Fredssenter har en kjennskap på 83 %, og at 41 % av befolkningen har besøkt senteret. De som har vært på Nobels Fredssenter oppgir at de er svært fornøyd med besøket. Styret konstaterer at det fortsatt ligger et stort uutnyttet potensiale i Oslo/Akershus-befolkningen.

Butikk og resepsjon

Butikken hadde en omsetningsøkning på hele 22 %, til kr. 2 364 526, og dekningsbidraget endte på 55 %.

Informasjon

Nobels Fredssenter ble omtalt i 1614 artikler/nyhetsinnslag i nasjonale medier, det ble registrert 667 omtaler i internasjonale medier, begge deler er en økning på nærmere 40 % fra 2011. 281 journalister er registrert i billettssystemet, i tillegg har i underkant av 200 nasjonale og internasjonale journalister kontaktet informasjonsavdelingen for opplysninger, intervjuavtaler og pressebilder. Ca. 130

journalister har fått omvisning på initiativ fra Visit Oslo, Innovasjon Norge og forskjellige ambassader.

Formidling

873 skolegrupper deltok på undervisningsopplegg og omvisninger – begge deler var gratis. Tilbakemeldingene på senterets undervisningsopplegg og omvisninger er meget gode, og mange skoler kommer tilbake.

Følgende undervisningsopplegg ble tilbudt skolene:

Snakk, ikke skyt! - om konfliktløsning, menneskerettigheter og ikkevoldelig kommunikasjon. Opplegget er et fast tilbud og tar utgangspunkt i NFS faste og temporære utstillinger. Det ble gjennomført for 1.-4. trinn, 5.-7. trinn, 8.-10. trinn, videregående skoler og folkehøyskoler.

Hjemmefra tok utgangspunkt i utstillingen Transit og handlet om flyktninger, internt fordrevne og Fridtjof Nansen. Opplegget ble gjennomført for 5.-7. trinn, 8.-10. trinn, videregående skoler og folkehøyskoler.

I Afghanistan – dialogbasert omvisning tok utgangspunkt i utstillingen I Afghanistan og handlet om kvinners situasjon i Afghanistan og internasjonale styrkers tilstedeværelse.

Gandhi: sterk uten muskler – om Gandhi, ikkevold, materialisme og livskvalitet. Opplegget ble gjennomført for 1.-4. trinn, 5.-7.trinn, 8.-10. trinn og videregående skoler og folkehøyskoler.

Følgende omvisninger ble tilbudt skolene: *Skoleomvisning* gjennom faste og temporære utstillinger på Nobels Fredssenter - om Alfred Nobel, Nobels fredspris og dialog om hva hver enkelt kan gjøre noe for å bidra til fred.

Menneskerettigheter og fredsprisen – en omvisning på Nobels Fredssenter tok utgangspunkt i den generelle omvisningen for skolene, men la særlig vekt på «menneskerettighetsprisene». For 5.-7. trinn, 8.-10. trinn, videregående skoler og folkehøyskoler.

Andre aktiviteter for barn og unge. *Fred begynner med...*, en aktivitet for barn mellom 3 og 12 år, pågikk til høsten 2012. Barna fikk oppgaver og kunnskap gjennom åtte poster i de faste og temporære utstillingene.

Oppdrag: Fred! startet i begynnelsen av juni og er en aktivitet for barn mellom 3 og 12 år. Barna løser oppgaver og knekker koder på jakten etter verdens viktige

ste fredsagent. Sju poster er plassert i en løype på Nobels Fredssenter.

Ferieaktiviteter (bibliotek og quiz) ble gjennomført i Verdensrommet.

Nobels Fredssenter hadde et godt samarbeid om opplæring med de ulike guideforeningene i Oslo.

Arrangement

Arrangementsavdelingen gjennomførte 24 større arrangementer i Toghallen. Avdelingen hadde hovedansvar for planlegging og avvikling av folkefesten for Aung San Suu Kyi på Rådhusplassen den 16. juni, som trakk 12 000 besøkende. I tillegg har avdelingen gjennomført samtlige sideprogram, utstillingsåpninger, sponsorarrangementer, mm.

Sponsorer

Nobels Fredssenter har gjennom året hatt et meget godt forhold til sine hovedsponsorer, Hydro, Telenor Group, Orkla og ABB.

2. mars ble det inngått en hovedsamarbeidsavtale med Norges Fotballforbund, og det felles konsept *Handshake for Peace* ble lansert både i Adecco-ligaen og andre divisjoner, samt på Norway Cup. Det er utviklet en egen logo og visuell identitet knyttet til *Handshake for Peace*, og logoen er registrert som varemerke i Norge. I mai ble det inngått en intensjonsavtale med FIFA om en mulig internasjonal lansering av *Handshake for Peace*.

Nobels Fredssenter vant prisen som «Årets sponsorobjekt» på Sponsor- og Eventforeningens arrangement SPOT 2012 den 1. februar.

Drift

Nobels Fredssenters restaurantlokaler fremleies til Manéo AS, Terje Næss og Rune Pal.

Samarbeidet med Riksantikvaren har vært godt, det samme har samarbeidet med Statsbygg, både når det gjelder vedlikehold av bygg og arbeidsfordeling.

Etter styrevedtak 11. desember 2011, avsluttet Nobels Fredssenter driften av Utviklingshuset i nabobygget for Norad 31. august 2012.

Bemanning og personell

Stiftelsen har i 2012 hatt 20 heltidsansatte kvinner og 8 heltidsansatte menn, samt 20 deltidsansatte kvinner og 9 deltidsansatte menn. Pr 31.12.2012 var det 46 ansatte fordelt på 26,6 årverk.

Arbeidsmiljø og likestilling

Stiftelsen har et meget godt arbeidsmiljø. Men kontorlokalene er trange, og mangelen på egne kontorer medfører at enkelte medarbeidere arbeider hjemme når det er behov for konsentrasjon.

Arbeidsmiljøutvalget har hatt fire møter i løpet av 2012, og det har vært fire allmøter. Alle interne håndbøker og instruksjoner ble revidert og fremlagt på styremøtet i desember.

Sykefraværet har vært på 9,1 % i 2012, en økning fra 6,6 % 2011. Denne negative utviklingen skyldes en økning av langtidsfravær (over 16 dager) og kan spesielt tilskrives langvarig sykdom hos tre ansatte. Dette fraværet skyldes i det vesentlige omstendigheter som ikke kan tilskrives forhold ved arbeidsplassen, men styret og administrasjonen er allikevel opptatt av å redusere sykefraværet. Det har ikke vært skader eller ulykker i 2012.

Stiftelsen har som mål å ha full likestilling mellom kvinner og menn, både når det gjelder lønn, avansement og rekruttering.

Ytre miljø

Nobels Fredssenter forurensrer ikke det ytre miljø.

Fortsatt drift

Styret bekrefter at årsregnskapet er satt opp under forutsetning av fortsatt drift og at denne forutsetningen er til stede.

Redegjørelse for årsregnskapet

Inntekter fra billettsalg var i 2012 på kr. 3 029 238, og omsetning på butikksalg var på kr. 2 364 526.

Statsstøtten for 2012 fra Kulturdepartementet utgjorde totalt kr. 26 949 000.

Sponsoravtaler ble inntektsført og innbetalt i henhold til avtalens beløp. Totale bokførte sponsorinntekter i 2012 var kr. 12 800 000.

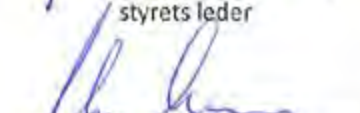
Husleiekostnaden til Statsbygg inkludert driftskostnader bygg utgjorde kr. 13 500 000.

Stiftelsen Nobels Fredssenters årsregnskap for 2012 viser et overskudd på kr. 751 943, og er ført mot annen egenkapital. Stiftelsen bygger nå planmessig opp kapital for å kunne foreta den nødvendige fornyelse av senterets faste installasjoner fra 2015.

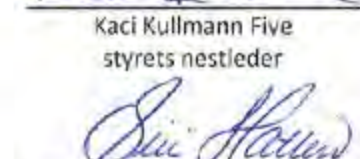
2012 var et meget godt år for Nobels Fredssenter. Styret er optimistisk både med tanke på fornyelsen av senteret mot 2015 og med tanke på å nå et enda større publikum.

Oslo, 15. april 2013
Styret i Nobels Fredssenter

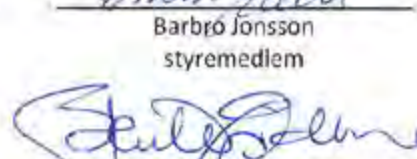

Geir Lundestad
styrets leder

Olav Aaraas
styremedlem

Kaci Kullmann Five
styrets nestleder

Siri Hatlen
styremedlem

Barbró Jónsson
styremedlem

Bente Erichsen
administrerende direktør

ANSATTE VED NOBELS FREDSSENTER PR 31.12.2012

Angstreich, Jessica	Prosjektkoordinator	Heltid
Berczelly, Andreas	Vert	Deltid
Berg Olsen, Jakob	Vert	Deltid
Bjørdal, Maria	Omviser	Deltid
Bratlie Selsjord, Margit	Vert	Deltid
Brun Hustad, Markus	Vert	Deltid
Bø, Inger Marie	Markeds- og sponsorsjef	Heltid
Claridge, Belinda	Vert	Heltid
Cuvelier, Adeline	Omviser	Deltid
Eliseeva, Evgenia	Regnskapskonsulent	Heltid
Erichsen, Bente	Direktør	Heltid
Hanssen, Kristin	Formidler	Heltid
Helle Hamilton, Una	Vert	Deltid
Holstad, Anne	Omviser	Deltid
Jensen, Lisa Tennevoll	Arrangementsansvarlig	Heltid
Jorde, Natascha	Butikkansvarlig	Heltid
Jøssund, Annikken Rustad	Vert	Deltid
Krogsvold, Marcela Rozo	Vert	Heltid
Lillestrøm, Kine	Vert	Deltid
Lægreid Olsen, Tage	Vert	Deltid
Maarnes, Thor-Kenneth	Vert	Heltid
Meen Halsøy, Mari	Arrangementskoordinator	Deltid
Mo, Mette	Omviser	Deltid
Modalsli, Tommy	Prosjektleder	Heltid
Netland, Linda	Informasjons- og formidlingssjef	Heltid
Nilsen, Ingrid Bratberg	Vert	Deltid
Ottersland, Gunhild Valle	Leder for publikumsavdelingen	Heltid
Pettersen, Kai	Teknisk leder	Heltid
Raassum, Anne Katrine	Sekretær	Heltid
Rokseth, Toril	Formidlingsleder	Heltid
Sanderød, Gjertrud Strand	Vert	Deltid
Siegrist Schmid, Franzisca	Vert	Deltid
Skjerve, Trond	Vert	Deltid
Stanghov, Karoline Sunniva	Vert	Deltid
Stenerud, Thomas Røst	Formidler	Heltid
Straumsnes, Siri	Salgs- og markeds konsulent	Heltid
Sundas Ishaq, Aisha	Omviser	Deltid
Svenning, Kirsti	Informasjonsrådgiver	Heltid
Sverdrup, Liv Astrid	Utstillingssjef	Heltid
Sæther, Gard	Tekniker	Heltid
Sæther, Nella-Marie	Vert	Deltid
Sørbøe, Simen	Vert	Deltid
Tanggaard Lomeland, Nina	Formidler	Heltid
Tsz Tong, Yan	Vert	Deltid
Ødegaard, Even	Økonomi- og driftssjef	Heltid
Øverland, Janet Rautio	Arrangementskoordinator	Heltid

Årsrapport for 2012

Årsregnskap

- Resultatregnskap**
- Balanse**
- Kontantstrømoppstilling**
- Noter**

Revisjonsberetning

Stiftelsen Nobels Fredssenter

Resultatregnskap

	Note	2012	2011
Driftsinntekter			
Salgsinntekt		5 553 765	4 787 476
Statstilskudd		26 949 000	26 139 000
Sponsorinntekter	8	12 800 000	11 650 000
Andre inntekter	10	6 702 169	5 508 599
Sum driftsinntekter		<u>52 004 934</u>	<u>48 085 075</u>
Driftskostnader			
Varekostnad		1 055 539	858 255
Lønnskostnad	3	19 162 674	17 624 244
Avskrivning	4	2 124 317	1 804 408
Annen driftskostnad	3, 6	29 433 972	25 879 590
Sum driftskostnader		<u>51 776 502</u>	<u>46 166 497</u>
Driftsresultat		<u>228 432</u>	<u>1 918 578</u>
Finansinntekter og finanskostnader			
Annen finansinntekt		545 877	391 833
Annen finanskostnad		22 364	10 657
Netto finansposter		<u>523 513</u>	<u>381 176</u>
Årsresultat	5	<u>751 945</u>	<u>2 299 754</u>
Overføringer og disponeringer			
Overføringer annen egenkapital	5	<u>751 945</u>	<u>2 299 754</u>

Stiftelsen Nobels Fredssenter

Balanse pr. 31. desember

	Note	2012	2011
Anleggsmidler			
<i>Varige driftsmidler</i>			
Installasjoner og utstyr	4	2 190 786	3 967 077
Sum varige driftsmidler		2 190 786	3 967 077
Sum anleggsmidler		2 190 786	3 967 077
Omløpsmidler			
Varer	9	857 120	703 485
<i>Fordringer</i>			
Kundefordringer		1 214 530	641 294
Andre fordringer	7	1 580 849	5 846 206
Sum fordringer		2 795 379	6 487 500
Bankinnskudd, kontanter og lignende	2	9 844 498	8 794 191
Sum omløpsmidler		13 494 997	15 985 176
Sum eiendeler		15 687 783	19 952 253

Stiftelsen Nobels Fredssenter

Balanse pr. 31. desember

	Note	2012	2011
Egenkapital			
<i>Innskutt egenkapital</i>			
Grunnkapital	5	200 000	200 000
Sum innskutt egenkapital		200 000	200 000
<i>Opptjent egenkapital</i>			
Annen egenkapital	5	11 256 378	10 504 433
Sum opptjent egenkapital		11 256 378	10 504 433
Sum egenkapital		11 456 378	10 704 433
Gjeld			
<i>Kortsiktig gjeld</i>			
Leverandørgjeld		635 419	5 930 988
Skyldige offentlige avgifter	2	1 352 103	1 302 996
Annen kortsiktig gjeld		2 243 883	2 013 836
Sum kortsiktig gjeld		4 231 405	9 247 820
Sum gjeld		4 231 405	9 247 820
Sum egenkapital og gjeld		15 687 783	19 952 253

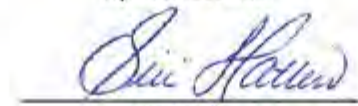
31. desember 2012

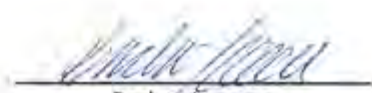
Oslo, 15. april 2013

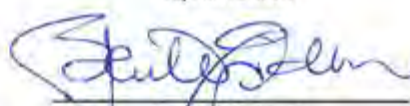

Geir Lundestad
styrets leder

Olav Aaraas
styremedlem

Kaci Kullmann Fiene
styrets nestleder

Siri Hatlen
styremedlem

Barbrø Jonsson
styremedlem

Bente Erichsen
administrerende direktør

Kontantstrømoppstilling

	Note	2012	2011
Kontantstrømmer fra operasjonelle aktiviteter			
Resultat		751 945	2 299 754
Ordinære avskrivninger	4	2 124 317	1 804 408
Endring i varelager	9	-153 635	83 581
Endring i kundefordringer		-573 236	352 389
Endring i leverandørgjeld		-5 295 569	4 417 050
Endring i andre tidsavgrensningsposter		4 544 511	-4 964 177
Netto kontantstrøm fra operasjonelle aktiviteter		<u>1 398 333</u>	<u>3 993 005</u>
Kontantstrømmer fra investeringsaktiviteter			
Utbetalinger ved kjøp av varige driftsmidler	4	<u>-348 026</u>	<u>-1 457 673</u>
Netto kontantstrøm fra investeringsaktiviteter		<u>-348 026</u>	<u>-1 457 673</u>
Netto endring i likvider i året		1 050 307	2 535 332
Beholdning av kontanter ved periodens begynnelse		<u>8 794 191</u>	<u>6 258 859</u>
Beholdning av kontanter ved periodens slutt		<u>9 844 498</u>	<u>8 794 191</u>

Noter til regnskapet for 2012

Note 1 - Regnskapsprinsipper

Årsregnskapet er satt opp i samsvar med regnskapslovens bestemmelser og god regnskapsskikk for små foretak.

Salgsinntekter

Inntektsføring ved salg av varer og billetter skjer på leveringstidspunktet. Gaver inntektsføres på mottakstidspunktet. Leieinntekter, sponsorinntekter og statstilskudd inntektsføres lineært over den perioden de vedrører.

Klassifisering og vurdering av balanseposter

Anleggsmidler er eiendeler bestemt til varig eie eller bruk i virksomheten. Anleggsmidler vurderes til anskaffelseskost, men nedskrives til virkelig verdi dersom verdifallet ikke forventes å være forbigående. Omløpsmidler og kortsiktig gjeld omfatter poster som forfaller til betaling innen ett år samt poster som knytter seg til varekretsløpet. Øvrige poster er klassifisert som anleggsmidler/langsiktig gjeld. Omløpsmidler vurderes til laveste av anskaffelseskost og virkelig verdi. Kortsiktig gjeld balanseføres til nominelt beløp på opptakstidspunktet.

Fordringer

Kundefordringer og andre fordringer er oppført i balansen til pålydende etter fradrag for avsetning til forventet tap. Avsetning til tap gjøres på grunnlag av individuelle vurderinger av de enkelte fordringene.

Varebeholdninger

Lager av innkjøpte varer er individuelt verdsatt til laveste av anskaffelseskost etter FIFO-prinsippet og virkelig verdi. Det foretas nedskrivning for påregnelig ukurans.

Varige driftsmidler

Varige driftsmidler balanseføres og avskrives over driftsmidlets forventede økonomiske levetid dersom de har levetid over en regnskapsperiode. Vedlikehold av driftsmidler kostnadsføres løpende, mens påkostninger eller forbedringer tillegges driftsmidlets kostpris og avskrives over resterende økonomisk levetid.

Pensjoner

Stiftelsens pensjonsordning er en tilskuddsplan. Stiftelsens ansatte inngår i pensjonsordning i SPK. Premie til pensjonsordningen dekkes dels av stiftelsen og dels av de ansatte. Innbetalt pensjonspremie er kostnadsført som årets pensjonskostnad og klassifisert sammen med lønnskostnader.

Offentlige tilskudd

Offentlige tilskudd regnskapsføres etter bruttometoden.

Kontantstrømoppstilling

Kontantstrømoppstillingen er utarbeidet etter den indirekte metode. Kontanter og kontantekvivalenter omfatter kontanter, bankinnskudd og andre kortsiktige, likvide plasseringer.

Noter til regnskapet for 2012**Note 2 - Bankinnskudd**

	2012
Bundne skattetrekksmidler utgjør	743 692

Note 3 - Lønnskostnader, antall ansatte, lån til ansatte og godtgjørelse til revisor

<i>Lønnskostnader</i>	2012	2011
Lønninger	15 673 602	14 612 741
Arbeidsgiveravgift	2 328 574	2 150 632
Pensjonskostnader	353 364	322 584
Andre ytelser	807 134	538 287
Sum	<u>19 162 674</u>	<u>17 624 244</u>

Selskapet har i regnskapsåret sysselsatt totalt 26,6 årsverk.

Ytelser til ledende personer

	Lønn	Pensjonsutgifter	Andre godtgjørelser
Administrerende direktør			

Det er utbetalt kr 57 000 i styrehonorar i 2012.

Stiftelsen er pliktig til å ha tjenstepensjonsordning etter lov om obligatorisk tjenstepensjon. Stiftelsens pensjonsordning tilfredsstiller kravene i denne lov.

<i>Godtgjørelse til revisor er fordelt på følgende:</i>	2012
Revisjon av årsregnskapet	70 780
Revisjon av prosjektrekskap	28 845
Teknisk utarbeidelse av regnskap med noter	18 300

Merverdiavgift er ikke inkludert i revisjonshonoraret.

Stiftelsen Nobels Fredssenter

Noter til regnskapet for 2012

Note 4 - Varige driftsmidler

	Installasjoner og utstyr
Anskaffelseskost 01.01.	7 251 025
Tilgang kjøpte driftsmidler	348 026
Anskaffelseskost 31.12.	7 599 051
Akk.avskrivning 31.12.	-5 408 265
Balanseført pr. 31.12.	2 190 786
Årets avskrivninger	2 124 317

Selskapet benytter lineære avskrivninger for alle driftsmidler. Den økonomiske levetiden for driftsmidlene er beregnet til 3-5 år.

Note 5 - Egenkapital

Selskapets egenkapital er endret som følger:

	Grunnkapital	Annen egenkapital	Sum
Egenkapital 01.01.	200 000	10 504 433	10 704 433
Årsresultat	0	751 945	751 945
Egenkapital 31.12.	200 000	11 256 378	11 456 378

Note 6 - Driftskostnader

	2012	2011
Konsulent og andre honorarer	3 670 322	1 525 972
Leie lokaler	12 960 308	12 880 370
Driftskostnader bygg	2 583 969	2 844 967
Inventar og utstyr	2 010 132	1 386 111
Kontorkostnader	1 636 971	1 656 433
Trykksaker og annonser	2 347 940	2 302 450
Reise, transport og møtekostnader	911 795	938 062
Diverse kostnader	3 312 532	2 345 223
Sum	29 433 969	25 879 588

Note 7 - Andre fordringer

I andre fordringer inngår forskuddsbetalt husleie med kr 149 225. Selskapet har ikke fordringer med forfall senere enn ett år.

Note 8 - Sponsorinntekter

Nobels Fredssenter hadde i 2012 fem hovedsponsorer. Inntektsføring skjer lineært over avtaleperioden.

Noter til regnskapet for 2012

Totalt bokførte sponsorinntekter i 2012 var på kr 12 800 000. Ikke inntektsført andel av inngåtte avtaler pr 31.12.2012 er kr 23 850 000.

Note 9 - Varer

	2012	2011
Innkjøpte varer for videresalg	857 120	703 485

Avsetning til generell ukurans svarer til 5 % av varelageret tilsvarende kr 45 112.

Note 10 - Offentlige tilskudd

Stiftelsen mottar offentlige tilskudd til ulike arrangementer. For 2012 er det mottatt følgende tilskudd:

<i>Tilskuddsgiver/arrangement</i>	2012
UD til Folkefest på Rådhusplassen for Aung San Suu Kyi	500 000
UD til Refleksseminar	200 000
UD til Mother Democracy, utstilling om Aung San Suu Kyi	150 000
UD til Barneaktiviteter	100 000
Kulturrådet til Publikumsundersøkelse	250 000
Oslo kommune, Utdanningsetaten til aktiviteter for Sommerskolen	120 500
Oslo kommune, Den Kulturelle Skolesekken til undervisningsopplegg	26 000
Norad til utstillingsåpning «24 timer i Afghanistan»	20 000
Sum	<u>1 366 500</u>

Til styret i
Stiftelsen Nobels Fredssenter

REVISORS BERETNING

Uttalelse om årsregnskapet

Vi har revidert årsregnskapet for Stiftelsen Nobels Fredssenter, som består av balanse per 31. desember 2012, resultatregnskap og kontantstrømoppstilling for regnskapsåret avsluttet per denne datoen og en beskrivelse av vesentlige anvendte regnskapsprinsipper og andre noteopplysninger.

Styrets og administrerende direktørs ansvar for årsregnskapet

Styret og administrerende direktør er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet og for at det gir et rettvisende bilde i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapskikk i Norge, og for slik intern kontroll som styret og administrerende direktør finner nødvendig for å muliggjøre utarbeidelsen av et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller feil.

Revisors oppgaver og plikter

Vår oppgave er å gi uttrykk for en mening om dette årsregnskapet på bakgrunn av vår revisjon. Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder International Standards on Auditing. Revisjonsstandardene krever at vi etterlever etiske krav og planlegger og gjennomfører revisjonen for å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon.

En revisjon innebærer utførelse av handlinger for å innhente revisjonsbevis for beløpene og opplysningene i årsregnskapet. De valgte handlingene avhenger av revisors skjønn, herunder vurderingen av risikoene for at årsregnskapet inneholder vesentlig feilinformasjon, enten det skyldes misligheter eller feil. Ved en slik risikovurdering tar revisor hensyn til den interne kontrollen som er relevant for stiftelsens utarbeidelse av et årsregnskap som gir et rettvisende bilde. Formålet er å utforme revisjonshandlinger som er hensiktsmessige etter omstendighetene, men ikke for å gi uttrykk for en mening om effektiviteten av stiftelsens interne kontroll. En revisjon omfatter også en vurdering av om de anvendte regnskapsprinsippene er hensiktsmessige og om regnskapsestimatene utarbeidet av ledelsen er rimelige, samt en vurdering av den samlede presentasjonen av årsregnskapet.

Efter vår oppfatning er innhentet revisjonsbevis tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Konklusjon

Etter vår mening er årsregnskapet for Stiftelsen Nobels Fredssenter avgitt i samsvar med lov og forskrifter og gir et rettviseende bilde av stiftelsens finansielle stilling per 31. desember 2012 og av dens resultater og kontantstrømmer for regnskapsåret som ble avsluttet per denne datoen i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge.

*Uttalelse om øvrige forhold**Konklusjon om årsberetningen*

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, mener vi at opplysningene i årsberetningen om årsregnskapet, forutsetningen om fortsatt drift og forslaget til disponering av resultatet er konsistente med årsregnskapet og i samsvar med lov og forskrifter.

Konklusjon om registrering og dokumentasjon

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, og kontrollhandlinger vi har funnet nødvendig i henhold til internasjonal standard for attestasjonsoppdrag (ISAE) 3000 «Attestasjonsoppdrag som ikke er revisjon eller forenklet revisorkontroll av historisk finansiell informasjon», mener vi at styret og administrerende direktør har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av stiftelsens regnskapsopplysninger i samsvar med lov og god bokføringsskikk i Norge.

Konklusjon om utdelinger og forvaltning

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor og kontrollhandlinger vi har funnet nødvendige i henhold til internasjonal standard for attestasjonsoppdrag (ISAE) 3000, mener vi stiftelsen er forvaltet i samsvar med lov, stiftelsens formål og vedtektene for øvrig.

Oslo, 26. april 2013

ERNST & YOUNG AS

Eirik Larsson
statsautorisert revisor

● Nobels Fredssenter